

AMBLEMİN KURUMLARIN GÖRSEL KİMLİĞİNE ETKİSİ: DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Ercan TAŞKIN

Dumlupınar Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü
Merkez Kampus – Kütahya
E-posta:ercantaskin2003@hotmail.com

Hüseyin ERMUMCU

Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Merkez Kampus – Kütahya

Özet

Kurumların sahip oldukları kimliklerini, görünümlerine yansıtma gereksiniminden kurumsal kimlik tasarımı ortaya çıkmıştır. Görselleştirme, kurum kimliğinin en önemli tasarım evresidir. Kurum kimliğini oluşturan görsel unsurlar arasında kurumun adı, amblemi, sloganı ve kullandığı yazı karakteri en önemlilerindedir. İyi bir kurumsal kimlik tasarımı, kurumun sahip olduğu kimliği görsel unsurların en yüksek etkisinden yararlanarak görselleştiren tasarımıdır. Böylece o kurum, kurum kimliği fonksiyonlarını yerine getirebilecek ve sahip olduğu değerleri, felsefeyi, kişiliği hedef kitlesine açık bir şekilde iletebilecektir

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Kimlik, Amblem, Görselleşme

Alan Tanımı: Kurumsal İmaj- İşletme Yönetimi

EFFECTS ON VISUAL IDENTITY OF THE AMBLEM OF INSTITUTIONS: THE CASE OF DUMLUPINAR UNIVERSITY

Abstract

Visualition is the most important designing stage of organizational identity. The main visual components of organizational identity which form it are organization name, its logo and its slogan and type font which is used by organization. A successful organizational identity design is the design which is designed visually by using the highest effects of visual components of organizational identity. Thus, the organizational identity makes its duty, and organization could transfer its owned values, philosophy, its identity to the its customers clearly. In this view, it could be said that in perceiving organizational identity, its effects become more

important.

Key Words: *Corporate Identity, Logo, Visual recovery*

JEL Classification: M31, M39

1.GİRİŞ

Bir işletmeyi diğerlerinden ayıran onun kimliğidir. Bu kimlik içinde yer alan amblemin işletmenin temel niteliklerine uygun bir şekilde tasarlanması gerekir. Ancak işletmeler belirli nedenlerle amblemlerini değiştirebilmektedirler. Bu durum ise kurum kimliğini etkilemektedir. Öyle ki, kurum / marka ambleminde meydana gelen değişim o kurumun üreteceği mal / hizmetlerin de yeni bir kimliğe bürünmesine neden olmakta ve kurumun görüntüsüyle de sınırlı kalmamakta, içeriğine de olumlu veya olumsuz yansımaktadır (Öztürk, 2006:16).

Öte yandan bir amblemin dikkat çekici, firmayı tanıtıcı, özgün ve estetik özellikleri bir arada taşınması gerekir. Bu tür özelliklere sahip olmaması, bir amblemin başarı şansını azaltır. Diğer taraftan, grafiksel açıdan iyi tasarlanmış olmakla beraber, dikkat çekmeyen ya da diğer firma amblemlerinden çarpıcı şekilde ayırt edici özelliklere sahip olmayan bir amblem de başarılı sayılamaz (Teker, 2002:112).

1.1.Amblemin Tanımı ve Kurumların Görsel Kimliği Açısından Önemi

Amblem, bir kurumun, bir ürünün ya da bir hizmetin yapısını ve niteliklerini tanımlamak üzere tasarlanan görsel simge (Bektaş, 1997:81) olarak bilinir. Ayrıca başka tanımlarına baktığımızda amblemin “ürün ya da hizmet üreten kuruluşlara kimlik kazandıran, sözcük özelliği göstermeyen, soyut ya da nesnel görüntülerle ya da harflerle oluşturulan simgeler (Becer, 2005:194) olarak ifade edildiği de görülmektedir. Amblem, bir kurumun felsefesinin basit bir çizim içerisine sığdırılmasına imkan sağlar. Kurumun kendisini dış dünyaya tanıtmada ve dış dünya ile görsel iletişim sağlamada kurum amblemi önemli bir işleve sahiptir. Amblemler soyut veya nesnel görüntülerden veya harflerden oluşturulabilir (Çiçek, 2006:44). Bir amblemin birincil görevi ait olduğu kurum hakkında, amblemi gören kişide o kuruma ilişkin olumlu bir kurum imajının oluşmasına imkan sağlamaktır. Bu özelliğinin yanı sıra, bir amblem kurum felsefesinin ve kurumsal kimliğinin kurum içi personel ve kurum dışındaki müşteriler tarafından görsel olarak algılanmasında ve görsel kimliğin oluşturulmasında çok önemli bir yere sahiptir. Görsel kimliğin algılanmasında, amblemde kullanılan, kurumu tanıtıcı renklerin kullanılması, hedef kitlenin işletmeyi kurum kimliği ile tanımasında etkili olur(Zorlu, 2000:14).

İnsanlar gündelik yaşamda karşılaştıkları amblem seli içerisinde tüm amblemleri akıllarında tutamamaktadırlar. Fakat yine de bazı amblemler, belleklerinde daha önce edindikleri sağlam yerler nedeniyle insanların hafızasında rahatlıkla “hatırlanmaya” devam edebilmektedir. Yani bir yerde, belleğiniz size küçük bir oyun oynamaktadır. Amblemin gücü denilen şey ise böylesi bir kuvvettir. Grafik tasarım, renk, harf karakteri, ya da küçücük bir ikon, hepsi birlik olup hedef kitesine markanın / kurumun amblemini hatırlatmak için çaba sarf etmektedir. Ancak bu faaliyeti uzun yıllar ve kapsamlı bir şekilde sürdürebilenler, tüketiciler tarafından ödüllendirilmektedir. Aksi takdirde bir yanıp, bir sönen markaları; bir ses veren sonra uzun bir ara tüketicisiyle konuşmayan markaları; kendi tüketicileri dahi çok çabuk unutmaktadır. Ya da daha kötüsü, başka bir markanın ya da kurumun amblemi ile karıştırıvermektedirler (Vardar, 2004:23).

1.2.Amblem Tasarımında Aranılan Özellikler

Amblem tasarımında aranılan özellikleri özgünlük, sadelik, endüstriyel ve ekonomiklik, estetik olmak üzere dört ana başlık altında toplamak mümkündür: Bunlar; (Tepecik, 2002:63-65).

Özgünlük: Amblem tasarımında özgünlük ana çizgileriyle başkasına benzememe kendine ait olma biçiminde tanımlanabilir. Amblem tasarımında özgünlüğü sağlamak, grafik tasarımcının kurum hakkında topladığı bilgileri iyi ayıklayabilmesine ve en dikkat çekici özelliğini ön plana çıkarabilmesine bağlıdır.

Bir amblemin özgün olabilmesi için, kurumun önemli bir özelliğini ortaya çıkarabilmesi, tekrar edilmiş olmaması, mal ve hizmetin akılda kalabilirliğini sağlayabilmesi, hedef kitleye hitap edebilmesi ve başka bir amblemi hatırlatmaması gerekmektedir.

Sadelik: Grafik tasarımda, teknik ve estetik bilgilerinin birleştirilmesiyle ortaya çıkan sadelik kavramı, amblemin birçok gereksiz ayrıntıdan temizlenmesi anlamına gelmektedir. Bir şirketin, her yaş ve her sosyal sınıf düzeyinde, müşterisi olduğu varsayılırsa, amblem tasarımındaki sadelik kavramı daha iyi anlaşılabilir. Çünkü, müşteri kitlesi zaman içinde, kurum seçimi konusunda iç güdülerıyla hareket edecektir. Mal ve hizmet seçiminden önce marka ve amblemden etkilenecektir. Karmaşık veya birçok mesajı bir arada vermeye çalışan amblem, hedef kitleye ulaşamayabilir. Sadeleştirme yapılırken, mal ve hizmetin içinden vurgulayıcı kısımları seçip, ana temayı görselleştirerek hedef kitleye sunabilmek önemlidir.

Endüstriyel ve Ekonomiklik: Amblem tasarımında, endüstriyel ve ekonomiklik, aranılan diğer unsurlar kadar hayati önem taşımaktadır. Tasarlanan amblemin

değişik amaçlar için kullanılacağı düşünülmelidir. Bir kuruma hazırlanan amblemin, tasarıma dönüşmesiyle birlikte, mesaj alışverişi başlamış olur. Yazışma kağıtlarından, yaka rozetlerine, elde taşınan ambalajlardan, kent sokaklarındaki tabelalarla kadar her yerde kullanılmaya başlanacaktır. Bir amblemin endüstriyel ve ekonomikliği bu aşamada başlayacaktır.

Estetik Özellikler: Amblem tasarımı görsel anlamda bir sanat çalışması olduğu için, renk biçim ve kompozisyon değerleri olarak ele alınmalıdır. Amblemin dikkat çekmesi şarttır, ancak yeterli değildir. Estetik değerleri açısından da tüketiciyi etkilemesi gerekmektedir. Mal ve hizmetin özelliğini anlatan renklerden ve biçimlerden yola çıkılarak, bazen bir çizgi, renk veya leke unsuru, tüketicinin dikkatini çekme gücüne sahip olabilir. Kurumun geleneksel renklerinden yola çıkılarak yapılan bir tasarımla, kuruluşun köklerinin geçmişe dayandığı anlatımı verilmiş olur.

2. ARAŞTIRMANIN TANIMLANMASI

Bu araştırmada; yapılan literatür taraması sonrasında, uygulama çalışması için veri toplamak amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın evrenini Dumlupınar Üniversitesi, örneklemini ise, Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma evreninin tamamına ulaşma noktasında zorluklar olduğundan, araştırma uygulamasının yapılması için örneklem seçme yoluna gidilmiştir. Araştırmanın belirlenen amaca ulaşması için gerekli olan veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Anket, 18 sorudan oluşmuş ve toplam 400 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Anketin uygulanmasında elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 13.0 Paket programına girilerek istatistiki değerlendirme yapılmıştır. Anket yolu ile elde edilen bilgiler elde edilmek istenen amaçlara uygun olarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Verilerin analizinde öncelikle güvenilirlik analizi yapılmıştır. Güvenirlik analizi için anket, 100 öğrenci üzerinde uygulanmış ve alfa değeri 0,87 ölçülmüştür. Anketin ilk bölümünde yer alan demografik yapıya ait olan sorular için yüzde dağılımı ve frekanslar hesaplanarak yorumlanmıştır. Araştırmanın bu bölümünde araştırma sorularının çözümü için toplanan veriler nicelleştirilerek yorumlanmıştır. Dumlupınar Üniversitesi ambleminin analizine yönelik değişkenler ortalamalarına göre gruplandırılarak verilmiştir. Bu gruplandırma yapılırken minimum ortalama için "1", maksimum ortalama için "5" puan varsayılarak "1" ile "5" arasında düşükten yükseğe doğru değişkenler iki gruba ayrılmıştır.

3. BULGULAR ve DEĞERLENDİRME

3.1. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın verileri SPSS 13.0 veri paket programı ile analizi sonucunda elde edilen bulgular, tablolaştırılmıştır. Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bu verilerin irdelenmesi ve yorumlanması yapılmıştır.

3.1.1. Demografik Sorular

Uygulanan anket çalışması içerisinde ankete katılan öğrencilerin cinsiyet, öğrenim görmekte olduğu fakülte, mezun olduğu lise türüne yönelik sosyo-demografik sorular bulunmaktadır. Bu soruların frekans ve yüzde dağılımları ile sorulara verilen cevaplara yönelik çıkan sonuçlar Tablo 3.1.'de sunulmuştur.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Deneklerin Cinsiyetlerine, Öğrenim Gördükleri Fakülte'ye ve Mezun Oldukları Okullara Göre Dağılımları

	Değişkenler	Sıklık	Yüzde
Cinsiyet	Kız	205	51.2
	Erkek	195	48.8
Öğrenim gördüğünüz fakülte	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	123	30.8
	Fen-Edebiyat Fakültesi	97	24.3
	Güzel Sanatlar Fakültesi	109	27.3
	Mühendislik Fakültesi	71	17.6
Mezun olduğunuz lise türü	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	19	4.8
	Anadolu Lisesi	84	21
	Genel Lise	254	63.5
	Meslek Lisesi	37	9.3
	Fen Lisesi	6	1.4

Tablo 3.1.'de görüldüğü üzere, ankete katılan öğrencilerin %51.2'sinin kız, %48.8'inin erkek olduğu anlaşılmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin, %30.8'i İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde, %24.3'ü Fen-Edebiyat Fakültesi'nde, %27.3'ü Güzel Sanatlar Fakültesi'nde, %17.6'sı Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim görmektedir. Ankete katılan öğrencilerin %4.8'inin Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, %21'inin Anadolu Lisesi, %63.5'inin Genel Lise, %9.3'ünün Meslek Lisesi ve %1.4'ünün Fen Lisesi mezunu olduğu saptanmıştır.

3.1.2. Dumlupınar Üniversitesi'nin Amblemi ile İlgili Bulgular ve Değerlendirmeler

Dumlupınar Üniversitesi ambleminin, yapısal (şekil-biçim) açıdan özgün bir tasarım olduğu yargısına, akılda kalıcılık özelliğine, isim ve görsel öğeler arasında bir uyuma, bayrağın kurumu temsil ettiğine, tipografik özelliklerine, tasarım açısından durağan olduğuna, kolay algılanabilir olmasına, tasarım açısından sade bir niteliğe sahip olmasına ve amblemde kullanılan yazı karakterinin boyutunun (puntosu) rahat okunduğuna yönelik görüşler Tablo 3.2.'de sunulmuştur.

Tablo 3.2. incelendiğinde, DPÜ ambleminin, yapısal (şekil-biçim) açıdan özgün bir tasarım olduğu yargısına öğrencilerin %15.75'inin tamamen katıldıkları, %29.75'inin katıldıkları, %13'ünün kararsız kaldıkları, %24.25'inin katılmadıkları, %17.25'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin özgün bir tasarım olduğunu bildirenlerin oranı %45.50 iken, özgün bir tasarım olmadığını bildirenlerin oranı ise %41.50'dir. Buna göre, DPÜ ambleminin tam anlamıyla özgün bir tasarım olduğu söylenemez.

DPÜ ambleminin, akılda kalıcılık özelliğine sahip olduğu yargısına öğrencilerin %10.75'inin tamamen katıldıkları, %32.5'inin katıldıkları, %19.75'inin kararsız kaldıkları, %25.5'inin katılmadıkları, %11.5'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin akılda kalıcılık özelliğine sahip olduğunu belirtenlerin oranı %43.25 iken, akılda kalıcılık özelliğinin olmadığını belirtenlerin oranı ise %37 olmuştur. Buna göre, DPÜ ambleminin tam anlamıyla akılda kalıcılık özelliğine sahip olduğu söylenemez.

Tablo 3.2. Ortalaması Düşük ve Orta Düzeyde Bulunan Değişkenler

Scorular		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	S. Sayma	Ortalama
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, yapısal (şekil-biçim) açıdan özgün bir tasarımdır.	n	63	119	52	97	69	1.37	2.98
	%	15.75	29.75	13	24.25	17.25		
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, akılda kalıcılık özelliğine sahiptir.	n	43	130	79	102	46	1.21	2.95
	%	10.75	32.5	19.75	25.5	11.5		
Dumlupınar Üniversitesi ambleminde kullanılan isim ve görsel öğeler arasında bir uyum söz konusudur.	n	41	130	89	100	40	1.18	2.92
	%	10.25	32.5	22.25	25	10		
Dumlupınar Üniversitesi ambleminde kullanılan bayrak, kurumu temsil etmektedir.	n	63	120	66	94	57	1.32	2.91
	%	15.75	30	16.5	23.5	14.25		
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, tipografik düzenleme (yazı karakteri ve düzenleme) bakımından uygunluk göstermektedir.	n	54	135	96	79	36	1.18	2.77
	%	13.5	33.75	24	19.75	9		
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, tasarım açısından durağan bir özellik göstermektedir.	n	33	147	133	69	18	0.99	2.73
	%	8.25	36.75	33.25	17.25	4.5		
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, kolay algılanabilir özelliğe sahiptir.	n	58	172	59	74	37	1.20	2.65
	%	14.5	43	14.75	18.5	9.25		
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, tasarım açısından sade bir niteliğe sahiptir.	n	65	167	57	72	39	1.23	2.63
	%	16.25	41.75	14.25	18	9.75		
Dumlupınar Üniversitesi ambleminde kullanılan yazı karakterinin boyutu (pontosu) rahat okunabilmektedir.	n	110	191	55	28	16	1.02	2.12
	%	27.5	47.75	13.75	7	4		

DPÜ ambleminde kullanılan isim ve görsel öğeler arasında bir uyum olduğu yargısına öğrencilerin %10.25'inin tamamen katıldıkları, %32.5'inin katıldıkları,

%22.25'inin kararsız kaldıkları, %25'inin katılmadıkları, %10'unun kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminde kullanılan isim ve görsel öğeler arasında bir uyum olduğunu söyleyenlerin oranı %42.75 iken, isim ve görsel öğeler arasında bir uyum olmadığını söyleyenlerin oranı %35'dir. Buna göre, DPÜ ambleminde kullanılan isim ve görsel öğeler arasında tam bir uyum olduğu söylenemez.

DPÜ ambleminde kullanılan bayrağın, kurumu temsil ettiği yargısına öğrencilerin %15.75'inin tamamen katıldıkları, %30'unun katıldıkları, %16.5'inin kararsız kaldıkları, %23.5'inin katılmadıkları, %14.25'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminde kullanılan bayrağın, kurumu temsil ettiğini söyleyenlerin oranı %45.75 iken, bayrağın, kurumu temsil etmediğini söyleyenlerin oranı %37.75'dir. Buna göre, DPÜ ambleminde kullanılan bayrağın, kurumu tam olarak temsil ettiği söylenemez.

DPÜ ambleminin, tipografik düzenleme (yazı karakteri ve düzenleme) bakımından uygunluk gösterdiği yargısına öğrencilerin %13.5'inin tamamen katıldıkları, %33.75'inin katıldıkları, %24'ünün kararsız kaldıkları, %19.75'inin katılmadıkları, %9'unun kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, tipografik düzenleme (yazı karakteri ve düzenleme) bakımından tam anlamıyla olmasa da uygunluk gösterdiği söylenebilir.

DPÜ ambleminin, tasarım açısından durağan bir özellik gösterdiği yargısına öğrencilerin %8.25'inin tamamen katıldıkları, %36.75'inin katıldıkları, %33.25'inin kararsız kaldıkları, %17.25'inin katılmadıkları, %4.5'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, tasarım açısından durağan bir özellik gösterdiği söylenebilir.

DPÜ ambleminin, kolay algılanabilir özelliğe sahip olduğu yargısına öğrencilerin %14.5'inin tamamen katıldıkları, %43'ünün katıldıkları, %14.75'inin kararsız kaldıkları, %18.5'inin katılmadıkları, %9.25'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, kolay algılanabilir özelliğe sahip olduğu söylenebilir.

DPÜ ambleminin, tasarım açısından sade bir niteliğe sahip olduğu yargısına öğrencilerin %16.25'inin tamamen katıldıkları, %41.75'inin katıldıkları, %14.25'inin kararsız kaldıkları, %18'inin katılmadıkları, %9.75'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, tasarım açısından sade bir niteliğe sahip olduğu söylenebilir.

DPÜ ambleminde kullanılan yazı karakterinin boyutunun (puntosunun) rahat

okunabildiği yargısına öğrencilerin %27.5'inin tamamen katıldıkları, %47.75'inin katıldıkları, %13.75'inin kararsız kaldıkları, %7'sinin katılmadıkları, %4'ünün kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminde kullanılan yazı karakterinin boyutunun (puntosunun) rahat okunabildiği söylenebilir.

Dumlupınar Üniversitesi ambleminin, öğrencilerin bu üniversiteyi tercih etmelerinde etkili olduğu yargısına, üniversitenin hizmet kalitesini birleştiren bir forma sahip olduğuna, tasarım açısından estetik bir özellik gösterdiğine, dikkat çekici olduğuna, kurumun imajı açısından farklı bir tasarım olduğuna, tasarım açısından dinamik bir özellik gösterdiğine, renk açısından etkili olduğuna, görsel unsurların doğru şekilde düzenlendiğine ve tasarım açısından karmaşık olmadığına yönelik görüşler Tablo 3.3'te sunulmuştur.

Tablo 3.3. incelendiğinde, DPÜ amblemi, öğrencilerin bu üniversiteyi tercih etmelerinde etkili olmuştur yargısına %1.75'inin tamamen katıldıkları, %2.5'inin katıldıkları, %3.5'inin kararsız kaldıkları, %24.25'inin katılmadıkları, %68'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin öğrencilerin üniversite tercihlerinde etkili olduğu söylenemez.

DPÜ ambleminin, üniversitenin hizmet kalitesini birleştiren bir forma sahip olduğu yargısına öğrencilerin %1.75'inin tamamen katıldıkları, %8.75'inin katıldıkları, %16.75'inin kararsız kaldıkları, %33.75'inin katılmadıkları, %39'unun kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, üniversitenin hizmet kalitesini birleştiren bir forma sahip olduğu söylenemez.

DPÜ ambleminin, tasarım açısından estetik bir özellik gösterdiği yargısına öğrencilerin %6.25'inin tamamen katıldıkları, %19'unun katıldıkları, %24.25'inin kararsız kaldıkları, %32.25'inin katılmadıkları, %18.25'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, tasarım açısından estetik bir özellik gösterdiği söylenemez.

DPÜ ambleminin, tasarım açısından dikkat çekici bir özellik gösterdiği yargısına öğrencilerin %8'inin tamamen katıldıkları, %18.75'inin katıldıkları, %20.5'inin kararsız kaldıkları, %34.25'inin katılmadıkları, %18.5'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, tasarım açısından dikkat çekici bir özellik gösterdiği söylenemez.

Tablo 3.3. Ortalaması Yüksek Bulunan Değişkenler

Sorular		n	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	S. Sapma	Ortalama
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, bu üniversiteyi tercih etmemde etkili olmuştur.	n	7	10	14	97	272		0.82	4.54
	%	1.75	2.5	3.5	24.25	68			
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, üniversite'nin hizmet kalitesini birleştiren bir forma sahiptir.	n	7	35	67	135	156		1.03	4.00
	%	1.75	8.75	16.75	33.75	39			
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, tasarım açısından estetik bir özellik göstermektedir.	n	25	76	97	129	73		1.16	3.37
	%	6.25	19	24.25	32.25	18.25			
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, tasarım açısından dikkat çekici bir özellik göstermektedir.	n	32	75	82	137	74		1.21	3.37
	%	8	18.75	20.5	34.25	18.5			
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, kurumun imajı açısından farklı bir tasarımdır.	n	29	86	96	118	71		1.20	3.29
	%	7.25	21.5	24	29.5	17.75			
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, tasarım açısından dinamik bir özellik göstermektedir.	n	32	90	84	134	60		1.19	3.25
	%	8	22.5	21	33.5	15			
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, renk açısından etkili bir tasarım ürünüdür.	n	38	103	90	111	58		1.22	3.12
	%	9.5	25.75	22.5	27.75	14.5			
Dumlupınar Üniversitesi ambleminde kullanılan görsel unsurlar, doğru şekilde düzenlenmiştir (Görsel denge sağlanmıştır).	n	30	126	100	88	56		1.18	3.04
	%	7.5	31.5	25	22	14			
Dumlupınar Üniversitesi amblemi, tasarım açısından karmaşık bir özellik göstermemektedir.	n	40	122	77	107	54		1.23	3.03
	%	10	30.5	19.25	26.75	13.5			

DPÜ ambleminin, kurumun imajı açısından farklı bir tasarım olduğu yargısına öğrencilerin %7.25'inin tamamen katıldıkları, %21.5'inin katıldıkları, %24'ünün kararsız kaldıkları, %29.5'inin katılmadıkları, %17.75'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, kurumun imajı açısından farklı bir tasarım olduğu söylenemez.

DPÜ ambleminin, tasarım açısından dinamik bir özellik gösterdiği yargısına öğrencilerin %8'inin tamamen katıldıkları, %22.5'inin katıldıkları, %21'inin kararsız kaldıkları, %33.5'inin katılmadıkları, %15'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, tasarım açısından dinamik bir özellik gösterdiği söylenemez.

DPÜ ambleminin, renk açısından etkili bir tasarım ürünü olduğu yargısına öğrencilerin %9.5'inin tamamen katıldıkları, %25.75'inin katıldıkları, %22.5'inin kararsız kaldıkları, %27.75'inin katılmadıkları, %14.5'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, renk açısından etkili bir tasarım ürünü olduğu söylenemez.

DPÜ ambleminde kullanılan görsel unsurların, doğru şekilde düzenlendiği yargısına öğrencilerin %7.5'inin tamamen katıldıkları, %31.5'inin katıldıkları, %25'inin kararsız kaldıkları, %22'sinin katılmadıkları, %14'ünün kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminde kullanılan görsel unsurların, doğru şekilde düzenlendiği söylenemez.

DPÜ ambleminin, tasarım açısından karmaşık bir özellik göstermediği yargısına öğrencilerin %10'unun tamamen katıldıkları, %30.5'inin katıldıkları, %19.25'inin kararsız kaldıkları, %26.75'inin katılmadıkları, %13.5'inin kesinlikle katılmadıkları saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre DPÜ ambleminin, tasarım açısından karmaşık bir özellik göstermediği söylenemez.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kurumlar sahip oldukları kimlikleri ile birbirinden ayrılırlar. Kurumsal kimlik, kurumun somut kişiliğinin ortaya koyulmasıdır. Günümüzde kurumlar, hedef kitlelerinin karşısına çıktıkları görünüşleriyle algılanmaktadırlar. Kurumsal kimlik sayesinde kurumlar, hedef kitleleri ile doğrudan iletişim kurabilirler. Kurumsal kimliğin başarılı sayılabilmesi, her alanda doğru ve değişmeyen bir standart ile tutarlı olması kuralını da beraberinde getirir. Böylece kurumun tanınması ve hedef kitlenin gözünde bir imaj oluşturması daha kolay olacaktır.

Görsel kimliğin görevi, kurumun kimliğini görselleştirmek ve görsel bir dile çevirmektir. Böylece, kurum içinde etkinlik ve bütünleşme, kurum dışında da etkili ve doğru bir imaj oluşturma, üstlenilen görevi, verilen hizmeti hedef kitleye doğru bir şekilde aktarmak mümkün olacaktır.

Amblem, bir kurumun kimlik tasarımının genel temasını belirlemekte, kapsamakta ve odak noktasını oluşturmaktadır. Bir kurumun somut hale gelmesi, diğerlerinden biçim olarak da ayırt edilebilmesi için kullandığı ambleminin, kurumun kimliğini yansıtması gerekir.

Araştırmanın uygulama sonuçları ise şöyle özetlenebilir. Ortalamaları düşük ve orta düzeyde bulunan değişkenlere göre; Dumlupınar Üniversitesi ambleminin, yapısal (şekil-biçim) açıdan özgün bir tasarım olduğu, akılda kalıcı olduğu, amblemde kullanılan isim ve görsel öğeler arasında uyumun olduğu, bayrağın kurumu temsil ettiği, tipografik düzenleme bakımından uygunluk gösterdiği, tasarım açısından durağan olduğu, kolay algılanabilir olduğu, tasarım açısından sade bir niteliğe sahip olduğu ve amblemde kullanılan yazı karakterinin boyutunun (puntosu) rahat okunduğu söylenebilir.

Ortalaması yüksek bulunan değişkenlere göre ise; Dumlupınar Üniversitesi

ambleminin, öğrencilerin bu üniversiteyi tercih etmelerinde etkili olmadığı, amblemin üniversitenin hizmet kalitesini birleştiren bir forma sahip olmadığı, tasarım açısından estetik bir özellik göstermediği, dikkat çekici olmadığı, kurumun imajı açısından farklı bir tasarım olmadığı, tasarım açısından dinamik bir özellik göstermediği, renk açısından etkili olmadığı, görsel unsurların doğru şekilde düzenlenmediği söylenebilir.

Dumlupınar Üniversitesi'nin kurumsal kimliğini gösteren ambleminin görsellik bağlamında kurumun kimliğini yansıtır yansıtmadığının incelendiği araştırma sonucuna göre; genel anlamda Dumlupınar Üniversitesi'nin ambleminin, kurumun kimliğini tam olarak yansıttığı söylenemez.

Üniversitelerin, sadece eğitim-öğretim kurumları olmadığı, aynı zamanda bilim ve teknoloji üreten, bulunduğu yörenin ve ülkenin sosyo-ekonomik yönden gelişimine öncülük eden ve üniversite-sanayi, üniversite-toplum iş birliği çerçevesinde buldukları yöreye büyük kazanımlar sağlayan kurumlar olduğunu söyleyebiliriz.

Bilişim çağına girdiğimiz ve küresel rekabetin hızlandığı 21. yüzyılla birlikte kurumlar, varlıklarını sürdürebilmek, seslerini duyurabilmek ve farklılıklarını ortaya koyabilmek için kendisini yenileyen, sağlıklı büyümenin peşinde olan, hedef kitlesine odaklanan bir anlayışı benimsemek zorundadırlar. Bu bakımdan önümüzdeki yıllarda üniversiteler arası rekabetinde hızlanacağı düşünülürse, öğrenci sayısında bir azalma meydana gelecektir. Araştırmanın bulgularından da görüleceği üzere, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu üniversitenin amblemini tercih yaparken dikkate almamışlardır. Bu gerekçeden hareketle kurumsal kimliği gösteren amblem-logo'nun etkili bir tasarım ürünü olarak ortaya konması, üniversiteler arası rekabette önemli bir rol oynayacağından öğrenci taleplerine olumlu cevap verebilmeleri noktasında, kimliklerini yansıtacak biçimde düzenlenmesi önerilmektedir.

Dumlupınar Üniversitesi'nin her geçen gün hızla büyüyen bir kurum olduğu göz önüne alındığında, kurumun kimliğini ve kültürünü ortaya koyan, iletişimini sağlayan görsel kimliğinin, bu üniversitenin iletişim stratejisinin bir parçası olması önerilmektedir.

Ayrıca bu araştırmanın amacına bağlı olarak benzer uygulamanın başka üniversitelerin amblemleri üzerinde de yapılması önerilmiştir.

KAYNAKÇA

BECER, Emre, İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi Yayınları, Dördüncü

Baskı, Ankara, 2005.

BEKTAŞ, D. Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, Cilt 1, YEM Yayınları, İstanbul, 1997. BİLGİN, Nuri, Kolektif Kimlik, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 1996.

ÇİÇEK Cengiz “Kurumsal Kimlik Neden Gerekli?” ATSO Antalya Sanayi ve Ticaret Odası Yayınları 19.Sayı 2006.

ÖZTÜRK, Gülay, “Logonun Kurum Kimliği Üzerindeki Etkisi”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl:5, Sayı:9, 2006.

TEKER, Ulufer, Grafik Tasarım ve Reklam, ikinci baskı, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir, 2002.

TEPECİK, Adnan, Grafik Sanatlar, birinci baskı, Detay Yayıncılık, Ankara, 2002.

VARDAR Nükhet, “Bana Yeni Bir Ben Lazım”, Marketing Türkiye Dergisi, Sayı:60, Aralık 2004.

ZORLU Nil “Etkili Kurumsal İmajda Halkla İlişkiler” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2000.